

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ferreries

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE FERRERIES

Doc.5 Pla de seguiment 2008-2011

Versió 1

Agost de 2008

Equip redactor:

M. Jesús Bagur Benejam

Santa Clara, 30 07760 Ciutadella de Menorca
Tel. 971 480476 Fax 971 385118
mjesusbagur@gmail.com

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ferreries

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE FERRERIES

Doc.5 Pla de seguiment 2008-2011

DIRECCIÓ FACULTATIVA

Consell Insular de Menorca

Joan Juaneda, biòleg

Ajuntament de Ferreries

Josep Carreres, batle

EQUIP REDACTOR

M.Jesús Bagur Benejam, Llic. en Ciències Ambientals

Neus Andreu Sunyer, Llic. Ciències Ambientals

Contingut

1. Preàmbul	4
2. Introducció	8
3. Organització del seguiment	8
4. Indicadors de seguiment	9
5. Indicadors clau de sostenibilitat	32

1. PREÀMBUL

Menorca, declarada Reserva de Biosfera el 1993, ha esdevingut un model paradigmàtic de compromís amb el valors mediambientals de desenvolupament sostenible i qualitat de vida. Un fet significatiu ha estat que la totalitat del seu territori, representat pels vuit municipis de l'illa, s'ha adscrit a la Carta d'Aalborg.

Durant el 2002 aquests municipis van iniciar els processos d'Agenda Local 21 amb la realització d'auditories ambientals que van servir per desenvolupar la diagnosi de situació mediambiental. El 2004 es van dissenyar els plans d'acció ambiental municipals amb la relació de programes, accions concretes i el sistema d'indicadors de seguiment definits per cada municipi, establint un procés participatiu en el qual es van constituir els Tallers d'Agenda Local 21. A partir d'aquest moment es va iniciar l'execució dels respectius plans d'acció.

A principis de 2007 el Consell Insular de Menorca va treure a concurs públic la primera revisió dels plans d'accions ambientals dels vuit municipis de Menorca i suport tècnic als ajuntaments en els tràmits necessaris per a l'aprovació, per part del Govern de les Illes Balears, dels plans d'acció revisats. Els vuit municipis han renovat el conveni de col·laboració per poder engegar aquesta primera revisió.

Per als municipis que emprenguin el procés de revisió dels plans d'acció, els beneficis a esperar rau en a recuperar l'impuls de la fase inicial de l'Agenda Local 21 amb l'aprofitament del coneixement acumulat durant els primers anys d'implantació. Això pot permetre que es defineixin projectes de major qualitat i adequació a la realitat municipal, que incideixin positivament en la qualitat de vida actual i futura de la ciutadania, i estimulin la participació ciutadana. Dins dels ajuntaments, aquest procés ha de millorar la integració dels criteris de

sostenibilitat, la coordinació i comunicació entre àrees i, en definitiva, la imatge municipal.

La revisió dels plans d'acció ambiental municipal és un procediment previst en els plans de seguiment de les agendes locals 21 dels municipis de Menorca aprovats el 2004. En aquests es recomana realitzar una revisió profunda dels PAAM en períodes de 4 anys, que permeti incorporar noves accions al PAAM a partir d'un procés de participació ciutadana que reculli les aportacions dels diferents agents socials i econòmics del municipi, i finalment obrir un procés de valoració que permeti establir les prioritats en la planificació de les accions que configuraran el nou Pla d'acció ambiental municipal.

De la mateixa manera que es va fer per als PAAM originals, els nous plans d'acció ambiental municipal revisats hauran de seguir la tramitació establerta en el Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears:

- Aprovació pel Ple de l'Ajuntament.
- Validació per part del Comitè Insular d'Agenda Local 21, que elevarà informe a la Comissió Permanent de la Comissió Balear de Medi Ambient.
- Ratificació per part de la Comissió Balear de Medi Ambient, que determinarà en el seu cas la necessitat de modificar les inscripcions del municipi en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

L'actualització dels PAAM ha de partir d'una avaluació exhaustiva del nivell d'implantació de cada Pla d'acció, que és diferent a cada municipi. Cal identificar,

a partir d'aquesta avaluació, les principals debilitats i fortaleeses del PAAM vigent quant a tipologia de les accions i àmbits temàtics, organismes intervinents i limitacions competencials i pressupostàries que permetin l'optimització del nou Pla, en termes de factibilitat d'aconseguir els resultats esperats en els terminis establerts.

És necessari també la implicació activa dels càrrecs, tècnics i responsables municipals, que permeti la col·laboració i representació d'actuacions de totes les àrees de l'Ajuntament a partir de la idea que l'Agenda Local 21 no és exclusiva de l'àrea de Medi Ambient, sinó que implica el conjunt de la gestió dels ajuntaments.

La revisió dels plans d'acció ha de servir també per:

- Adaptar els objectius i accions dels PAAM a l'evolució legislativa, tècnica, econòmica i social dels aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible. És d'especial rellevància l'adopció dels Compromisos d'Aalborg com a reforç de les iniciatives locals i per donar impuls per revitalitzar l'Agenda Local 21.
- Adequar el Pla d'acció a l'evolució de la gestió local de la sostenibilitat.
- Ajustar el Pla en funció del nivell d'implantació de les accions del PAAM vigent per àmbits temàtics.
- Adequar el Pla a l'evolució de l'estat social, ambiental i econòmic del municipi.
- Fomentar la incorporació d'accions dels àmbits temàtics d'actuació menys representats en els PAAM vigents.

Per abordar amb èxit el procés de revisió dels plans d'acció caldrà reconsiderar els aspectes bàsics integrals del procediment inicial de disseny del PAAM: definició tècnica, comunicació municipal i participació ciutadana, per tal d'aconseguir la màxima implicació de tots els actors involucrats en aquest procés.

Els documents resultants d'aquesta primera revisió dels plans d'acció ambiental s'elaboraran en dues fases de treball:

FASE R-I	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 1. Document base per a la revisió▪ Doc 2. Actualització de dades ambientals
FASE R-II	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 3. Pla de participació▪ Doc 4. Pla d'actuació 2008-2011▪ Doc 5. Pla de seguiment

2. INTRODUCCIÓ

Aquest document és un resum del **Document 4. Pla d'actuació 2008-2011**, en el sentit que recull de manera resumida els indicadors de seguiment de cadascuna de les accions i projectes descrits en el Pla d'actuació.

El **Pla de seguiment 2008-2011**, cinquè dels documents previstos en aquest procés, és el document del Pla d'acció que defineix un sistema d'avaluació contínua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'acció.

Aquest seguiment es realitza a partir d'**indicadors**, que són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l'Agenda Local.

3. ORGANITZACIÓ DEL SEGUIMENT

Durant la primera fase del procés de revisió del Pla d'acció s'ha elaborat el **Document 2. Actualització de dades ambientals**, amb l'objectiu d'actualitzar les dades ambientals que van formar part de la Diagnosi Ambiental del PAAM 2004, i de dotar d'informació ambiental, social i econòmica actualitzada als ajuntaments, entitats i associacions del municipi i ciutadania en general, necessària per a poder fer noves propostes d'actuació i revisió de les actuals per a la redacció del PAAM 2008.

L'objectiu d'aquesta segona fase és poder fer el seguiment dels indicadors periòdicament, i poder extreure conclusions sobre de la implantació del Pla d'acció en el municipi.

Els resultats del seguiment del PAAM han de ser públics i explicats a la ciutadania, principalment als participants als Tallers de Participació Ciutadana.

D'altre banda existeixen els **indicadors clau de sostenibilitat**, definits per la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, que calculats anualment, també permeten estudiar el grau d'implantació del Pla d'acció i, en terme generals, la sostenibilitat del municipi.

4. INDICADORS DE SEGUIMENT

A partir de les fitxes dels projectes, definides en el Document 4. Pla d'actuació 2008-2011, s'han extret els indicadors de seguiment aprovats.

Línia d'actuació 1. GOVERNABILITAT

Projecte 1.1	Pla d'usos i gestió de s'Enclusa
<i>Descripció</i>	Creació d'un òrgan de planificació d'usos i gestió de l'espai que inclogui les institucions locals (Ajuntament de Ferreries, CIM...) i les entitats cíviques de Ferreries.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre i freqüència de reunions del nou òrgan.

Línia d'actuació 2. GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Projecte 2.1	Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental entre el personal de l'Ajuntament
---------------------	---

<i>Descripció</i>	<p>Jornada de sensibilització al personal de l'Ajuntament, per poder ser un exemple de bones pràctiques a la resta de ciutadans. Aquesta ha d'incloure conceptes com:</p> <ul style="list-style-type: none">- L'ús racional del paper.- Minimització dels residus i recollida selectiva a les dependències municipals.- L'ús del paper reciclat i materials d'oficina reutilitzables, reciclables i no agressius amb el medi ambient.- Evitar consums d'aigua i energia innecessaris, etc.- Evitar lluminàries que provoquin elevada contaminació lumínica en l'enllumenat públic. <p>És necessari arribar a tothom (polítics, tècnics, personal administratiu, etc.), ja que tots han de contribuir a dur una millor gestió ambiental i per fer-ho han d'estar informats. També s'han de tenir en compte conceptes ambientals en les decisions de caire urbanístic i de planificació del territori.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	<p>Consums d'aigua i energia a les dependències municipals. Volum de residus generats per tipologia.</p>

Projecte 2.2	Donar a conèixer les diferents ordenances ambientals
<i>Descripció</i>	<p>Algunes vegades es dona una manca de compliment de les ordenances ambientals existents al municipi deguda a la desconeixença que hi ha al respecte entre la ciutadania.</p> <p>En el cas de les ordenances no fiscals, cal donar-les a conèixer per augmentar-ne el compliment. En el cas de les ordenances fiscals que bonifiquen millores de la gestió ambiental, edificació eficient, etc. cal també fer-les</p>

	<p>públiques per propiciar que el major nombre de persones les utilitzin i, per tant, aconseguir l'objectiu de l'ordenança.</p> <p>La pàgina web de l'Ajuntament és una bona eina per donar a conèixer les ordenances, però no és l'única, ja que molta gent no té accés a Internet.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	<p>Visites a la web municipal, secció Ordenances.</p> <p>Nombre d'exemplars editats/distribuïts.</p>

Projecte 2.3	Aplicar un programa informàtic de control de la despesa energètica municipal
<i>Descripció</i>	<p>El programa informàtic WinCEM de comptabilitat energètica municipal permet conèixer de forma ràpida i còmoda els consums energètics municipals i, per tant, corregir aquells consums excessius de les dependències municipals o serveis municipals que difícilment serien detectables sense cap suport informàtic. Les principals funcions són:</p> <ul style="list-style-type: none">- Obtenció de gràfiques d'evolució del consum energètic en diferents dependències i instal·lacions d'enllumenat públic.- Control de sobreconsums.- Comparació del consum energètic per centres.- Importació automàtica de facturació.- Simulació de tarifes.- Sistemes d'alarmes. <p>Cal que l'Ajuntament incorpori aquest programa informàtic de control de la despesa energètica municipal per tal de dur una millor gestió d'aquesta i corregir despeses innecessàries.</p>

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consum municipal d'energia elèctrica.
--	---------------------------------------

Projecte 2.4	Dia de portes obertes a l'Ajuntament
<i>Descripció</i>	Jornada festiva en què es convida la ciutadania a conèixer les dependències municipals i el seu funcionament.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de visitants/participants de la jornada.

Línia d'actuació 3. BÉNS NATURALS COMUNS

Projecte 3.1	Condicionament del tram del camí d'en Kane que va de la Marcona fins als Alocs
<i>Descripció</i>	Efectuar tasques de manteniment al camí.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Actuacions realitzades

Projecte 3.2	Planificació de l'ús de l'aigua
<i>Descripció</i>	<ul style="list-style-type: none">- Regulació que fomenti o promogui la construcció de cisternes d'aigua.- Regulació de pous, de soterranis i cotxeries que tenen pous d'aigua.- Creació d'una gran cisterna d'aigua per a Ferreries: per regar, per subministrament a instal·lacions esportives, etc.- Cercar ajudes de diferents administracions i entitats per

	<p>a la conscienciació amb campanyes i per posar cisternes, etc.</p> <p>- Campanya d'informació sobre la necessitat d'estalvi i no malbaratament de l'aigua. Informar les persones que vulguin construir una casa nova sobre la possibilitat de fer una cisterna.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consums d'aigua per habitant i volums d'aigua de les EDAR.

Projecte 3.3	Promoure l'ús de les cisternes per a la recollida d'aigües pluvials
<i>Descripció</i>	<p>Molts dels habitatges dels municipis disposen de cisternes per a la recollida de l'aigua de la pluja, si bé aquestes estan en desús. Així doncs, cal fomentar la recuperació d'aquesta pràctica i incentivar la instal·lació de noves cisternes en aquelles llars que no en disposin i sigui viable. En el cas dels establiments hotelers, cal implantar sistemes de recollida d'aigües pluvials per tal d'utilitzar-les en el rec de jardins. També caldria fomentar la reutilització de les aigües grises (aigües domèstiques utilitzades, però amb molt baix contingut de contaminants) per a altres processos domèstics en què no fos necessari l'ús d'aigua potable (per exemple, per a la cisterna del vàter).</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consums d'aigua per habitant i volums d'aigua de les EDAR.

Projecte 3.4	Elaborar una ordenança que promogui l'energia
---------------------	--

	solar
<i>Descripció</i>	<p>Incorporar una ordenança municipal amb l'objecte de regular la incorporació de sistemes de captació i utilització d'energia solar activa de baixa temperatura per a la producció d'aigua calenta sanitària als edificis del terme municipal de Ferreries.</p> <p>L'aplicació d'aquesta ordenança s'ha de donar quan sigui previsible un volum de demanda diària d'aigua calenta sanitària el calentament de la qual comporti una despesa superior als 292 MJ útils, en càlcul de mitjana anual. Els usos en què es preveu són: domèstic, residencial, sanitari, esportiu, comercial, turístic, industrial (si cal aigua calenta per al procés) i qualsevol altre que comporti l'existència de menjadors, cuines o bugaderies col·lectives.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'instal·lacions d'energia solar al municipi.

	Fer enjardinaments públics amb espècies amenaçades
<i>Projecte 3.5</i>	
<i>Descripció</i>	<p>Actualment hi ha diverses espècies en perill a Menorca, que podrien servir com a plantes per als jardins municipals, urbanitzacions, rotondes, etc. Per exemple, s'aconsella la utilització del garballó (<i>Chamaerops humilis</i>), l'aloc (<i>Vitex agnus-castus</i>), la murtra (<i>Myrtus communis</i>) i la llampuga (<i>Rhamnus alaternus</i>), a part d'altres moltes espècies autòctones que podrien ser útils. Els centres de jardineria en promouran el conreu en vivers per tal de poder utilitzar-les posteriorment. Aquest fet</p>

	també podria propiciar que en els jardins privats augmentés la utilització d'aquestes espècies en lloc d'altres al·lòctones i amb majors necessitats hídriques. Cal un compromís de l'Ajuntament i el Consell Insular per tal de dur a terme aquesta actuació, ja sigui a les zones verdes i rotondes de nova creació, com en la remodelació de les ja existents.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Superfície de les zones verdes municipals enjardinades amb aquestes espècies.

Projecte 3.6	L'hortet ecològic
<i>Descripció</i>	<p>1. Treball previ de coneixement i anàlisi de la situació sobre les pràctiques i tècniques hortícoles que s'empren actualment als horts familiars de Ferreries.</p> <p>2. Treball d'informació sobre els resultats obtinguts amb la investigació prèvia i les propostes per millorar la sostenibilitat:</p> <ul style="list-style-type: none">– Edició d'un tríptic informatiu (<i>L'hortet ecològic</i>)– Xerrades i cursets pràctics.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	<p>Nombre de tríptics distribuïts.</p> <p>Nombre d'assistents a les jornades i cursets pràctics.</p> <p>Superfície de conreus ecològics al municipi.</p>

Projecte 3.7	Jardí botànic
<i>Descripció</i>	Crear un jardí botànic amb tota la nostra flora i la de les Balears com també la flora del país que ens envolten, llevant peninsular, Catalunya, Còrsega, Sardenya i nord d'Àfrica.

	Es podria fer en una tanca de Tirassec que hi ha entre la depuradora i la població.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Visitants del jardí botànic.

Projecte 3.8	Millorar la gestió de les aigües residuals als habitatges
<i>Descripció</i>	Al municipi existeixen nombroses edificacions disperses que no disposen de xarxa de clavegueram. Aquestes disposen de fosses sèptiques o pous negres que permeten la filtració de les aigües residuals domèstiques i afavoreixen la contaminació del sòl i de les aigües subterrànies per nitrats. S'ha de garantir la connexió a xarxa de totes aquestes finques. En cas de no poder accedir a la xarxa de clavegueram, s'ha de garantir la correcta gestió de les aigües mitjançant el tancament dels pous negres que poden contaminar les aigües subterrànies, i construcció de noves fosses sèptiques correctament impermeabilitzades. Per a les zones que defineix el PTI, caldrà que tècnics de l'Ajuntament portin a terme un control i seguiment dels habitatges que no estan connectats a la xarxa de clavegueram per regularitzar-ne la gestió de les aigües residuals.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consums d'aigua per habitant i volums d'aigua de les EDAR.

Projecte 3.9	Habilitar un sistema per reduir el control de sals dissoltes en les instal·lacions de potabilització
---------------------	---

	d'aigua
<i>Descripció</i>	<p>La qualitat de l'aigua de xarxa amb què s'abasta el municipi de Ferreries es caracteritza per l'absència d'elements nocius (nitrats, hidrocarburs, coliforms...). No obstant això, el contingut de sals dissoltes d'aquestes aigües és lleugerament elevat, a causa possiblement d'una molt lleu intrusió marina. També hi ha un elevat contingut de calç.</p> <p>Si bé la normativa vigent no limita el contingut en sals dissoltes, sí que proposa valors guia tant de conductivitat com de concentració en clorurs, que per a l'aigua de consum humà és de 0,4 mS/cm. Els valors observats són entre 2 i 4 vegades superiors als de l'esmentat valor guia.</p> <p>Així doncs, caldria implementar un sistema de reducció de les sals dissoltes prèviament en la cloració i un sistema per a la reducció de la calç de l'aigua, com per exemple mitjançant resines d'intercanvi iònic.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Evolució dels nivells de clorurs en aigües de consum.

Projecte 3.10	Sistema de control dels punts de risc ecològic
<i>Descripció</i>	Establir un procediment de vigilància i control en els punts identificats com d'alt risc ecològic.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'actuacions.

Projecte 3.11	Implantació de la norma ISO 14001:2004 a la platja de Cala Galdana
----------------------	---

<i>Descripció</i>	Implantació de la norma de gestió de qualitat ambiental UNE-EN ISO 14001:2004 a la platja de Cala Galdana.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Certificació de qualitat.

Línia d'actuació 4. CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES

Projecte 4.1	Bosses d'anar a comprar/Reduïm les bosses de plàstic
<i>Descripció</i>	<p>Dissenyar una campanya per aconseguir reduir l'ús de les bosses de plàstic. Repetir-la cada cert temps.</p> <p>Implicar les entitats del poble (ACOFE) i oferir facilitats perquè les botigues emprin bosses de paper o tela en lloc de plàstic.</p> <p>Fer un nou repartiment de bosses de tela per conscienciar del seu ús, amb informació.</p> <p>Fomentar que les botigues (especialment els supermercats) facin pagar les bosses de plàstic.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	<p>Comerços adherits</p> <p>Bosses repartides</p> <p>Disminució de bosses de plàstic dels comerços</p>

Projecte 4.2	Reducció del consum d'energia elèctrica
<i>Descripció</i>	<p>Enllumenat carrers: apagar la meitat de fanals a partir de certa hora de la nit.</p> <p>Zona esportiva: mirar com aconseguir d'aprofitar més la llum; actualment se'n perd molta. En el moment d'entrenar potser no en faria falta tanta; graduar els fanals.</p>

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consum energètic de les instal·lacions municipals.
--	--

Projecte 4.3	Recollida selectiva eficient
<i>Descripció</i>	Elaboració d'uns fullets i/o una pàgina web en què s'informi clarament de quin tipus de fems s'han de tirar a cada contenidor. Es tracta d'aconseguir que la gent tingui el mínim de dubtes possible sobre on ha de tirar coses (per exemple, on tirar una joguina vella, un tros de tela, un CD que no funciona, suro blanc...). El més convenient seria fer arribar a cada casa un fullet o un altre tipus de recurs gràfic que ho expliqui. També estaria bé crear una pàgina web on l'usuari pogués consultar on ha de tirar cada tipus de fems.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Volums de recollida selectiva al municipi.

Projecte 4.4	Incorporar criteris d'eficiència energètica en els plecs de condicions de les instal·lacions noves o que es remodelin
<i>Descripció</i>	Millorar el plec de condicions per a l'enllumenat públic per tal que garanteixi l'eficiència energètica de les noves connexions de servei o les que es remodelin, i preveure tant l'eficiència de les làmpades (sistemes de control d'encesa, etc.) com la correcta distribució de la llum segons l'ús previst per a cada carrer. Tenir en compte criteris d'eficiència energètica en els nous equips (fotocopiadora, vehicles, ordinadors, etc.) i incloure'ls en

	el plec de compra com a criteri de valoració. Incorporar també criteris d'eficiència energètica i bioclimàtics en la construcció de noves construccions municipals (energia solar tèrmica, fotovoltaica, cisternes, sistema de recirculació d'aigües grises, aïllaments, etc.)
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de licitacions amb nou model de plecs.

Projecte 4.5	Fira de productes reciclats
<i>Descripció</i>	Ens adonam que reciclam molts dels nostres fems però, així i tot, açò no es veu reflectit en els productes que podem comprar a les nostres botigues. Proposam fer una fira que presenti productes reciclats que es puguin comprar. També s'hi podrien fer tallers que presentin tècniques i coses que podem fer a casa per reciclar productes i fems que tenim a casa.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Assistents a les activitats programades.

Projecte 4.6	Redactar una ordenança de residus que s'adapti al nou Pla director sectorial de residus
<i>Descripció</i>	El Pla director sectorial per a la gestió dels residus a Menorca assumeix les directrius del marc legal en vigor a l'Estat i a la Unió Europea, dóna solució a algunes fraccions de residus mancades de regulació fins al moment, i dota el Consorci de Residus Sòlids Urbans dels instruments i les eines de gestió necessaris per poder assolir els objectius marcats en la gestió insular dels

	residus. Així doncs, cal revisar i adaptar l'ordenança municipal que tengui per objecte regular, dins l'àmbit de la competència municipal, les deixalles produïdes dins el terme municipal així com també la neteja de les vies públiques i els solars de propietat municipal, aplicant el principi segons el qual qui contamina paga.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Aprovació de l'ordenança.

Projecte 4.7	Gots reciclables per les festes de Sant Bartomeu
<i>Descripció</i>	Fomentar que a les festes de Sant Bartomeu els bars i les diferents barres on se serveixen begudes facin servir gots reciclables en lloc dels habituals gots de plàstic. Es pretén gestionar la compra per volum d'aquests gots per part de l'Ajuntament i oferir un preu més avantatjós als bars que els sol·licitin.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de gots.

Línia d'actuació 5. URBANISME I DISSENY

Projecte 5.1	Revisió de barreres arquitectòniques
<i>Descripció</i>	Quan es fa una obra nova, eliminar les barreres arquitectòniques. Per exemple, a les obres noves que s'han fet a Vil·la Pepa (amb l'asfaltat i el pintat de la senyalització al terra) no s'han tingut en compte. Igualment, en el cas de ses Tres Boques.
<i>Indicadors de</i>	Nombre de licitacions que incorporen aquesta temàtica en

<i>seguiment/mètriques</i>	els plecs de condicions.
----------------------------	--------------------------

Projecte 5.2	Tancament de solars i condicionament de façanes
<i>Descripció</i>	Fer complir la normativa i aplicar-la.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'actuacions realitzades.

Projecte 5.3	Forats dels arbres de l'avinguda Son Morera
<i>Descripció</i>	Els forats de molts arbres de l'avinguda Son Morera no estan tapats i són força profunds, la qual cosa ja ha provocat algunes caigudes i que s'hi vagin acumulat fems i brutícia. Per tant, es tractaria de tapar-los, ja sigui reomplint-los de terra o posant-hi algun element.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'actuacions realitzades.

Projecte 5.4	Embelliment de Ferreries
<i>Descripció</i>	<p>Es tractaria d'embellir carrers i places. Les actuacions que caldria fer serien:</p> <ul style="list-style-type: none">- Per tots els carrers i places en què fos possible, sembrar-hi arbres o arbusts. En cas que no fos possible, posar-hi jardineres per poder-hi sembrar plantes més petites.- També es podria mirar la possibilitat de posar plantes als fanals amb algun tipus de panera penjada. <p>Els carrers són el mostrador del poble, per això els hem de posar ben polits perquè la gent hi entri.</p>

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'actuacions realitzades.
--	----------------------------------

Projecte 5.5	Disminuir l'impacte de torres i línies elèctriques
<i>Descripció</i>	<p>Aïllament de les torres elèctriques en àrees naturals on hi ha el risc d'electrocució d'aus. Es tracta de fer un canvi en el disseny del muntatge de la torre i aconseguir que els fils passin més enfora de la part alta o bé aïllar les zones de connexió d'alguna forma. Aquestes tècniques es coneixen sobradament a partir d'experiències fetes en altres territoris que n'han demostrat l'eficàcia.</p> <p>Evitar noves línies elèctriques en espais naturals i anar substituint progressivament les ja existents. En cada cas, estudiar l'alternativa més convenient i de menor impacte Ambiental (soterraments parcials, soterraments totals, mesures correctores o dissuasòries, energies alternatives, etc.)</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'actuacions realitzades.

Projecte 5.6	Modificar la connexió entre el teixit urbà i la carretera
<i>Descripció</i>	<p>Està en projecte la construcció d'una variant de la carretera Me-1 al seu pas per Ferreries, que eliminarà el pas dels vehicles pel nucli urbà. L'entrada del municipi canviarà completament, ja que la carretera general es convertirà en una via intramunicipal amb un augment de la seguretat i una disminució del nivell sonor que pateixen les</p>

	<p>residències ubicades a la zona de la carretera. L'objectiu d'aquest projecte és aprofitar la carretera actual per crear un passeig –via cívica per a vianants i ciclistes. Es proposa fer un estudi que prevegi els aspectes següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nova entrada i arranament d'aquest espai, valoritzar la porta d'entrada principal i redefinir aquest espai com a passeig.- Ubicació mobiliari urbà homogeni (papereres, senyalització del poble, plafons informatius d'itineraris diversos, bancs, etc.).- Plantació d'arbres per donar ombra a l'estiu.- Relligar i arranjar la zona industrial amb l'entrada del poble. <p>El projecte ha de ser atractiu tant per als habitants de Ferreries com per als visitants.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Projecte realitzat.

Projecte 5.7	Establir criteris de disseny i de qualitat dels materials
<i>Descripció</i>	<p>El PGOU defineix el tipus d'ordenació i alçada màxima en sòl urbà d'acord amb la zonificació delimitada, així com els usos industrials que es puguin donar en cada cas.</p> <p>Ara bé, en el PGOU no es varen establir criteris de disseny i de qualitat dels materials, fet que ha provocat que en alguns casos es trenqués la integració i l'homogeneïtat de l'espai urbà.</p> <p>Cal que es creï una imatge del municipi mitjançant unes característiques edificatòries del municipi. El consistori hauria d'endegar un estudi per determinar les línies</p>

	generals estètiques del municipi per tal de seguir un criteri comú a l'hora de triar el disseny i la qualitat dels materials dels edificis.
<i>Indicadors de seguiment/ mètriques</i>	Estudi realitzat.

Línia d'actuació 6. MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT

Projecte 6.1	Bosses d'aparcaments
<i>Descripció</i>	<p>La conversió del nucli antic en zona de vianants, l'ampliació de voreres, l'eliminació de barreres arquitectòniques, etc. comporten, en la majoria de casos, eliminació de places d'aparcament.</p> <p>Cal donar solució a aquest fet mitjançant la creació de bosses d'aparcament i estudiar-ne la localització més idònia.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de places d'aparcament de nova creació.

Projecte 6.2	Anem a escola a peu
<i>Descripció</i>	<p>Proposar a les AMPA que posin en marxa una iniciativa per acompanyar els fillets a escola sense emprar els cotxes.</p> <p>Dia mensual sense cotxes: establir un dia al mes que no s'empri el cotxe per acompanyar els fillets a escola.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de persones que segueixen les campanyes.

Projecte 6.3	Equipar la ciutat per impulsar l'ús de la bicicleta
<i>Descripció</i>	<p>La utilització del vehicle privat en els desplaçaments interns al municipi de Ferreries és molt elevada.</p> <p>Per això, cal potenciar l'ús de la bicicleta en els desplaçaments realitzats a l'interior del centre urbà de Ferreries.</p> <p>Per impulsar la utilització d'aquest mitjà de transport cal que els itineraris siguin segurs.</p> <p>Així doncs, cal que s'estableixi un pla d'itineraris amb bicicleta per l'interior de Ferreries mitjançant carril bici, pista bici o vorera bici. I evitar sempre que es pugui el carril bici integrat en el mateix vial que utilitzen els vehicles amb motor.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Quilòmetres de recorreguts habilitats per a bicicletes.
Projecte 6.4	Millorem la mobilitat: zones per a vianants, manco cotxes
<i>Descripció</i>	<ul style="list-style-type: none">- Fer un estudi de com està el trànsit: zones més conflictives i propostes d'actuació.- Estudiar la possibilitat de fer nous carrers de vianants.- Propostes globals de mobilitat tenint en compte el nou Pla General.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Estudi realitzat. Nombre de carrers de vianants.
Projecte 6.5	Projecte transport urbà net

<i>Descripció</i>	Promoure en l'àmbit insular un transport públic net que no contami, com per exemple vehicles propulsats amb energia elèctrica i combustible d'hidrogen. S'instarà l'Administració competent a tenir en consideració aquesta proposta en l'ampliació de les flotes d'autobusos del servei públic de passatgers.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de vehicles.

Línia d'actuació 7. ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT

Projecte 7.1	Parc per a persones majors
<i>Descripció</i>	Fer un parc per a persones majors on puguin fer un poc d'exercici, posant-hi aparells per fer borinar cames, braços i tot el cos.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Instal·lació realitzada. Nombre d'usuaris del parc.

Projecte 7.2	Eliminació de renous
<i>Descripció</i>	Incrementar la vigilància dels emissors de renou, en especial motocicletes que superen els nivells permesos.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de sancions imposades.

Projecte 7.3	Eliminació de fums
<i>Descripció</i>	Reforçar les sancions per eradicar el fum dels locals on no està permès fumar.

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de sancions imposades.
--	-------------------------------

Projecte 7.4	Eliminació de deposicions dels cans
<i>Descripció</i>	Sancionar els propietaris dels cans que embrutin els carrers.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de sancions imposades.

Projecte 7.5	Ampliació del geriàtric i centre de dia
<i>Descripció</i>	Ampliar el geriàtric i centre de dia per tal que estigui en disposició d'atendre un major nombre de persones majors.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de places creades.

Línia d'actuació 8. UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE
--

Projecte 8.1	Accions d'informació i conscienciació ambiental per al sector empresarial
<i>Descripció</i>	<ul style="list-style-type: none">- Jornades i actes de caire informatiu i formatiu, dirigides a les empreses dels diferents municipis. Poden tenir caràcter sectorial o transversal en funció de les diferents temàtiques. Els ponents serien tècnics experts en la matèria.- Assessorament personalitzat a les empreses i persones interessades, que es poden traduir en visites a les instal·lacions per a una millor informació.

	- Aquestes accions es poden formalitzar amb l'elaboració de materials específics, en funció de la demanda i dels objectius estratègics del Pla d'acció municipal.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'assistents a les sessions i usuaris dels serveis d'assessorament.

Projecte 8.2	Donar continuïtat al programa de promoció econòmica: potenciar els oficis tradicionals i l'aparició de noves ocupacions
<i>Descripció</i>	<p>Oferir formació, assessorament, informació, tutoria de projectes, etc. Fomentar també la iniciativa empresarial de nova creació així com formació per a l'aparició de nous llocs de treball. Es fa necessària també la potenciació dels oficis tradicionals que en alguns casos s'estan perdent, mitjançant formació, informació a l'escola, etc. També seria convenient la formació de guies turístics especialitzats en cultura i medi ambient, per tal de poder crear un servei de guies al municipi amb els coneixements necessaris.</p> <p>Crear oportunitats d'ocupació laboral en el camp de les noves tecnologies, medi ambient, cultura i lleure, artesanía i serveis socials. Augmentar també la qualificació, mitjançant formació ocupacional en activitats lligades al sector industrial.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'assistents a les sessions i usuaris dels serveis d'assessorament.

Projecte 8.3	Dur un major control sobre la producció de
---------------------	---

	corrents residuals a les empreses
<i>Descripció</i>	<p>Un cop identificats els efluents residuals de les activitats del municipi, cal dur-ne a terme un control. Des del punt de vista dels residus, mitjançant l'obligatorietat per a certes activitats de realitzar declaracions de residus i d'embalatges; des del punt de vista d'aigües, mitjançant declaracions de contaminació de l'aigua i de volums abocats; i des del punt de vista de l'atmosfera, per a aquelles activitats potencialment contaminants de l'atmosfera, mitjançant un informe de les seves emissions que inclogui un registre de focus emissors, així com un programa de control d'emissions mitjançant mesures periòdiques.</p> <p>Per a les activitats de nova implantació caldria exigir, per a l'obtenció de la llicència municipal, una correcta gestió dels seus efluents residuals.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'expedients tramitats.

Projecte 8.4	Realitzar un cens d'activitats amb la caracterització dels corrents residuals
<i>Descripció</i>	<p>A Ferreries la recollida de residus es fa conjuntament tant al polígon industrial com al nucli urbà. No existeix un control dels tipus de residus generats per cada activitat, els quals són recollits dels contenidors de residus indiscriminats pels serveis municipals de recollida i són portats a l'abocador de Milà. Entre els residus que s'hi dipositen es poden trobar residus perillosos, la qual cosa pot provocar greus impactes ambientals. Cal dir que els</p>

	<p>olis minerals, les bateries i els concentrats procedents del sector bijuter sí són gestionats segregadament.</p> <p>Així doncs, cal realitzar un cens de les activitats del municipi per caracteritzar els residus, les aigües residuals i els focus d'emissió de les indústries i altres activitats amb incidència, per tal de planificar la recollida segregada dels residus, segregar les aigües residuals generades i controlar els focus d'emissió. Inventariar les empreses que no tenen legalitzats els seus focus emissors.</p>
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre d'activitats censades.

Línia d'actuació 10. DEL LOCAL AL GLOBAL

Projecte 10.1	Neteja dels carrers
<i>Descripció</i>	Fer una activitat adreçada a la població escolar per conscienciar sobre la necessitat de no embrutar els carrers. Es podrien fer sortides amb les diferents classes, perquè facin net els carrers i després mirar què és el que s'ha recollit més i qui n'és el responsable.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de participants.

Projecte 10.2	Propostes mediambientals per la Primavera Cultural i comissió mediambiental educativa
<i>Descripció</i>	Integrar la comunitat educativa del municipi dins d'una comissió específica que tracti temes mediambientals d'interès per als escolars de Ferreries.

	Desenvolupar un programa d'actes durant la Primavera Cultural amb activitats relacionades amb el medi ambient.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de participants.

5. INDICADORS CLAU DE SOSTENIBILITAT

Com s'ha explicat anteriorment, la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears defineix 15 indicadors clau que anualment, tots els municipis de les Illes Balears que segueixen el procés d'Agenda Local 21, han de calcular. Això permet comparar tots els municipis entre si i valorar conjuntament la sostenibilitat dels municipis balears.

A continuació presentem els 15 indicadors clau de sostenibilitat:

IC1 Índex de pressió humana

Població de dret
IPH màxim (persones)
IPH promig anual (persones)

IC2 Capacitat d'allotjament

Allotjament residencial (places)
Places turístiques
Capacitat d'allotjament (places)

IC3 Índex d'estacionalitat turística

Ocupació mitjana anual (%)

IC4 Indicador d'estrés turístic

Estrés turístic màxim
Valor promig anual

IC5 Ocupació laboral per sector

Sector I (primari)
Sector II (secundari)
Sectors III i IV (terciari)

IC6 Percentatge d'immigrants

Població estrangera (habitants)
Percentatge s/població total (%)

IC7 Parc de vehicles

Total vehicles
Vehicles per cada 100 habitants

IC8 Ocupació del sòl

Sòl urbà i urbanitzable (%)

Superfície cultivada (%)

IC9 Intensitat de l'ocupació del sòl

Intensitat total (ha/hab)

Sòl urbà i urbanitzable (ha/hab))

Superfície cultivada (ha/hab)

Planejament i superfície

IC10 protegida

Sòl protegit (ha)

Percentatge sòl protegit (%)

Sòl protegit per habitant (ha/hab)

Consum aigua per habitant dret i

IC11 dia

Consum total anual (m3)

Consum per habitant i dia (l)

Volum aigua tractada a la

IC12 depuradora

Cabal depurat EDAR (m3)

Sanejament per habitant i dia (l)

Volum aigua reutilitzada

Percentatge aigua reutilitzada

IC13 Producció de residus

Residus per habitant i dia (Kg)

Tones recollides vidre

Tones recollides paper i cartró

Tones recollides envasos

Tones recollides compost

Kg per hab. de dret vidre

Kg per hab. de dret paper i cartró

Kg per hab. de dret envasos

Kg per hab. de dret compost

Percent. de residus recuperats

IC14 Consum total d'energia

Consum gasos líquids (TEP)

Consum combustible líquid (TEP)

Consum electricitat (TEP)

Total consum (TEP)

Consum per habitant (TEP/hab)

IC15 Consum d'energia elèctrica

Consum elèctric illa (TEP)

Consum per habitant (TEP/hab)